Num: 35.

GAZETA WARSZAWSKA.

W SOBOTĘ DNIA 30. KWIETNIA ROKU 1774.

Z Warſzawy dnia 30. Kwietnia.

Dzwony tuteyſze ogłaſzaią śmierć Imci P. *Szymona Syrucia* Kaſztelana Witebſkiego; który po przykładnym do drogi wieczności przygotowaniu ſię, w dobrach ſwoich pod *Kownem* leżących, życie zakończył dnia 20 tego mieſiąca, w Roku wieku ſwego 76. Zawakowana przez tę śmierć Kaſztelania Witebſka, z łaſkawego i ſprawiedliwego Iego Królewſkiey Mosci Pana Naſzego Miłościwego ſzafunku, oddana ieſt J. Panu *Iozefowi Prozorowi* Staroście Sądowemu Kowieńſkiemu.

Z WŁOCH.

Z Neapolu dnia 11. Marca.

Ponieważ Nowy Sułtan *Abdoul-Hamed* potwierdził dawne traktaty miedzy tuteyſzym Dworem i Portą, z tey okoliczności Dwor naſz gotuie wſpaniałe dary, które wedle zwyczaiu poſłać ma wolą nowemu Sułtanowi. Xiąże *de Raffadale* wybiera ſię w drogę do *Kopenhagi*, do kąd ieſt wyznaczony Miniſtrem Pełnomocnym od Naſzego do *Duńſkiego* Dworu. Młody Xiąże *Lubomirſki* przybył tu z *Rzymu*. Spodziewamy ſię też wkrótce widzieć w tey Stolicy Xiążęcia *de Repnin* i Hrabię *de Czerniſzew*, którzy znacznieyſze Miaſta Włoſkie obieżdzaią. Nowa Fabryka Porcellany, którą niedawnemi czaſy w tey Stolicy założył Król Imć, dobrze ſię udała, i wychodzą iuż z niey naczynia bardzo piękne.

Z ROSSYI.

Z Petersburga dnia 2. Marca.

Słychać tu, że ieżeli Feld-Marſzałek Hrabia *de Romanzow* niepowroci do pierwſzego zdrowia, z tey, w którey teraz znayduie ſię ſłabości, czyniącey go nieſposobnym do wytrzymowania trudow woiennych: tedy Generał *Czerniſzew* będzie miał nayważſzą Kommendę nad Woyſkiem Roſſyiſkim, za rozpoczęciem woienney ſprawy.

Z FRANCYI.

Z Paryża dnia 14. Marca.

Liſty z Kraiow Wschodnich donoſzą, że kilką dniami przed śmiercią *Muſtafy III.* Zydzi w *Carogrodzie* w trudnych nader znaydowaliſię okolicznościach. Przełożeni nad *Imanami* rozgłoſili, że w *Alkoranie* wyczytali Proroctwo, podług którego wſzyſcy Zydzi, w Roku teranieyſzym, maią zoſtać *Mahometanami*. Wyſzedł zaraz od Zwierzchności rozkaz, ażeby wſzyſcy Zydzi Proroctwo Mahometa koniecznie wypełnili; ponieważ ſzło o honor i o nieomylność *Alkoranu*. Zrozumieli Zydzi o co gra idzie; przeto nie długo myśląc, Millien Piaſtrow Rządowi tamecznemu wyliczywſzy, łacno *Alkoranu* Proroctwo wytłumaczyli i pogodzili: że nie Zydzi Mahometanami, ale Zydowſkie pieniądze Mahometańſkiemi miały zoſtać. Tym ſposobem Zydowſki *Stary Zakon* w Carogrodzie ocalał.

Z Paryża d. 1. Kwietnia.

Lubo iuż od zniesienia w tym Kraiu owego Zgromadzenia, które z powołania ſwego, ćwiczeniem Młodzi w naukach

i dobrych obyczaiach zatrudniało ſię, niemało upłyneło czaſu; iednakże tey tak ważney i pilney potrzebie dotąd ieſzcze nie ieſt należycie dogodzono; iakoż Zwierzchność tuteyſza niczym niezatrudnia ſię częściey, iako obmyślaniem coraz innych a innych śrzodkow ku temu koncowi; a iednak do końca ieſzcze przyiść do tych czas niemoże. Wielu tu pragnie, ażeby z ciałem zmarłego tego Zgromadzenia to uczyniono, co niedawno z ſwym ciałem po śmierci uczynić przez Teſtament kazał ſławny naſz Lekarz Botanik i Fizyk *Filibert Comerſon*. To ieſt, żeby poodcinawſzy do oſtatniego kawałka mięſo (co iuż dawno tu z tym ciałem zrobiono), pozoſtałe kości powiązać i złączyć kto potrafił. Większa w tym dla dobra poſpolitego byłaby przyſługa, aniżeli z kości naſzego *Comerſona*. *

Z KURLANDYI.

Z Nitawy dnia 18 Marca.

Regencya tuteyſza odebrała od naſzego Xiążęcia Liſt, ktorym ieſt uroczyście obwieſzczona, o Małżeńſtwie pomienionego Xiążęcia z Xiężniczką Eudoxyą *Ieſubow* dnia 6. tego mieſiąca zawartym w *Petersburgu* w Kaplicy Nadworney, w przytomności Imperatorowy Ieymci, oraz Wielkiego Xiążęcia i Wielkiey Xiężny *Roſſyiſkich*. Spodziewamy ſię tu wkrótce przybycia oboyga naſzych Xżąt Ichmościów.

Z NIEMIEC.

Z Aichſtadt dnia 31. Marca.

Xiąże Imość Biſkup naſz, przyiął na oſtatek w Państwie ſwoim *Breve* Papieſkie, Zakon *Iezuicki* znoſzące. Wykonanie pomienionego *Breve*, ſtało ſię tym ſpoſobem. Koſztem Xiążęcym nadworni Krawcy ſuknie XX. Swieckich dla wſzytkich *Iezuitow* poſzyli: którzy maią zoſtać w damnym ſwoim Domu i wſzyſtkie iak przedtym Urzędy ſprawować w uczeniu Szkoł, ſłuchaniu Spowiedzi, Kazaniach, Miſſyach &c. Tak w zgromadzeniu dawnym żyiących tych Xięży, Dwór ma we wſzyſtko opatrywać. Iedzenie, odzienie, mieſzkania opatrzenie, Lekarz, Cyrulik, Praczka, i inne niechronnne potrzeby, od Dworu

---

* *Teſtament ten* Filberta Comerſona *znayduie ſię w gazecie przeſzło-śrzodowey w Suplemencie.*

będą obmyślone. Nad to, na pomnieyfze wygody, każdey Ofobie naznaczona ieft penfya Złotych Niemieckich dwieście. Dom ten *przefzło-Iezuiki* będzie fię zwał *Collegium Vilibaldinum*, od *Swiętego Wilibalda* tuteyfzego pierwfzego Bifkupa. Trzy Kanonie pierwfze i trzy pierwfze Probostwa, które zawakuią, obiecane fą dla tychże Xięży. Wydatek ten, który Xiąże nafz ma czynić na to *Collegium*, połową przewyżfza dochody z dobr *przefzło-Iezuickich*. Możemy fię pochwalić, żeśmy o lepfzym rozporządzeniu ofobami i dobrami *Iezuickiemi* iefzcze niefłyfzeli. To było zawfze zdanie nafzego Xiążęcia, iż woli trzymać złożony do kupy Organ, aniżeli rozdzielone i rozprofzone Organowe części, czyli pifzczałki; z których żadna iuż tak dobrze iak przedtym w kupie nie gra, a każda bardziey niż przedtym pifzczy.

Z Wiednia d. 31. Marca.

Zamki w *Schenbrun*, i w *Laxemburg* oporządzaią tu z pośpiechem dla familii Cefarfkiey która ma wolą wcześnie tam fię przenieść dla użycia rozrywek letnich. Dzień wyiazdu Cefarfkiego nie ieft iefzcze wyznaczony; fłychać iednak, że nie zaraz po Wielkieynocy, iak mówiono dawniey, ale aż przy końcu Kwietnia, Cefarz Imść wyiachać zamyśla. Pogłofka o blifkim przybyciu tu Pofła extraordynaryinego z *Porty* ucichła zupełnie; drudzy mowią, że tylko *Internuncyufz*, czyli Namieftnik Pofelfki przyfłany będzie; o tym iednak dokładnieyfzą wiadomość poweźmiem, za przybyciem Kuryera, którego fię tu wkrótce fpodziewamy z *Konftantynopola*. Feld-Marfzałek Hrabia *de Lascy* Prezydent rady woienney Nadworney, iak fłychać, iuż od nieiakiego czafu bawi fię w *Paryżu*; z kąd wkrótce tu przybędzie i obeymie fwóy Urząd. Hrabia *Francifzek de Coloredo* wybiera fię z tąd do *Florencyi*. Sławny Baron *de Wenzel* Okulifta Cefarftwa Ichmościow, i Króla Imci *Angielfkiego*, po uleczeniu wielu Panow tuteyfzych na oczy, pełen fławy, i znacznemi podarunkami od Dworu obdarzony, wyiachał z tąd dnia 13. tego miefiąca do *Paryża*.

Z Mancheymu d. 1. Kwietnia.

Xiąże Imć Elektor w tych dniach Hrabię *Fryderyka Guilhelma de la Lippe-Dettmold Bifterfeld* obdarzyć raczył Orderem *Lwa*.

Num: 35.

SUPLEMENT

DO GAZETY WARSZAWSKIEY.

W SOBOTĘ DNIA 30. KWIETNIA ROKU 1774.

Z Rzymu dnia 22. Marca. Sprawy zachodzące miedzy Naszym i *Burbonskiemi* Dworami, nieprzestaią być w rownie zawiłym stanie; który rozmaitych tu domysłow staie się powodem. Odwłoka przyrzeczonego oddania *Benewentu*, i *Awenionu* wielkiego wszytkich nabawia podziwienia. Z tym wszytkim obiecuiem sobie, że choć się odwlecze, nieodmieni się iednak; bo iak słychać, Kardynał *Orsini* Minister Króla Imci oboyga *Sycylii*, odebrał list od swoiego Dworu, pisany ieszcze dnia 13. Września 1773. z którego pokazuie się, że pomienionych Xięstw powrot *Stolicy Apostolskiey*, iuż w ów czas był doskonale ubespieczony. Po śmierci Kardynała *Cawalchini*, pozostała poważna, i z dochodem znacznym złączona dostoyność *Dataryusza*, która od wielu iest pożądana; ale ieszcze Oyciec Swięty niema woli stanowić co o niey: tym czasem *Pro-Dataryuszem* naznaczył Prałata *Kaietana Ferri*. Kardynał Ian Franciszek *Albani* Biskup *de Porto* i *de S. Rufin*, Synowiec *Klemensa XI.* Papieża, Pod-Dziekani zgromadzenia Kardynalskiego, ma prawo naywiększe do następstwa na Dziekanią po Kardynale *Cavalchini*; ale wątpliwość zachodzi, czy zechce przyiąć ten Urząd; gdyż oddaliwszy się do swey Dyecezyi, chce tam osobne życie prowadzić; ieżeliby tedy ten się wymówił, to po nim przypada *Dziekania* na Xiążęcia Kardynała *d' Yorck*: ale i ten że mocno ulubił mieszkanie w *Fraschati*, w Biskupstwie swoim, podobno równie wymówić się zechce. Tym sposobem

ſpadłaby ta doſtoyność na Kardynała *Serbelloni* Biſkupa *Albańſkiego.*

Z Mediolanu dnia 18. Marca. Przyſłane tu ieſt z *Wiednia* rozrządzenie od Dworu tamecznego; które iako już w dziedzicznych *Auſtryackich* Państwach, ſkutek ſwóy wzięło, tak i tu do wykonania zalecone ieſt. Mocą tego rozrządzenia, przykazano ieſt Klaſztorom Panieńſkim, aby ſię nieważyły odtąd żadney przyimować do zgromadzenia, bez dołożenia ſię Kommiſſyi nad goſpodarſtwem Kraiowym przełożoney, oraz bez wyraźnego pozwolenia Dworu. Kommiſſya będzie to pozwolenie wydawała *gratis*. Pomienioney też Kommiſſyi zalecano, aby Imieniem Ceſarzowy Królowy Ieymci, miała pilną baczność, aby upomnienia Ss. Zborów powſzechnych i ſzczegulnych, tudzież Papieżów i Biſkupów, sciągaiące ſię do rządu zewnętrznego pomienionych Zakonnych Klaſztorów, w ſwey całości zachowane były; to ieſt, aby nieprzyimowano Oſob więcey, niżby wyſtarczało na uczciwe i pewne wſzytkich obeyście; aby przy obłóczynach nieczyniono niepotrzebnych wydatków i koſztów, które ſą z uciążliwością dla familii Panien do Klaſztoru wſtępuiących &c.

Z Tunis dnia 28. Stycznia. Suſza od dzieſiąciu Mieſięcy w tym Króleſtwie powſzechnie panuiąca, wielce tu trwoży wſzytkich; a w ſamey tey Stolicy iezeli potrwa dłużey, cięſzkiego nabawi głodu. Szpichrze wſzytkie iuż ſą wypróżnione, drogość powiękſza ſię codziennie, a z niey coraz więkſza w ludziach ſię pomnaża trwoga. Zwierzchność mieyſcowa uſiłuie wſzelkiemi ſposobami zabiegać temu niedoſtatkowi i z niego wynikaiącym ſzemraniom miedzy poſpolſtwem. Wſie od Stolicy odległe, mniey wprawdzie czuią niedoſtatku, dla wielkiey iednak ſuchości, ani wyrabiać roli, ani iey zaſiewać niemożono. Wywoz z Kraiu zboża pod cięſzkiemi karami ieſt zakazany, i którzy ten zakaz przeſtąpili taiemnie, dziś tego żałować muſzą.

Z Werſalu dnia 3. Kwietnia. W wielki Czwartek, Krôl Imć po odprawionym Nabożeńſtwie w Kościele, umywał wedle corocznego zwyczaiu nogi 12 Ubogim i ſłużył im do ſtołu. *Del-*

ſin Imć, Hrabia *Prowancki*, Xiążęta *d' Orleans*, *de Chartres*, *de Bourbon*, *de Penthievre*; Hrabia *de la Marche* i inni znacznieyſi Urzędnicy podawali pułmiſki i talerze. I. X. Biſkup *de Senez* miał Kazanie dnia tego przed Królem Imcią i całą Królewſką Familią; Mſzą zaś ſpiewał Imć Xiądz Biſkup *de Tagaſte*.

Z Petersburga dnia 18. Marca. Imperatorowa Ieymć Generała Maiora *Potemkin* mianować raczyła Generałem Adiutantem ſwoim. Imć Xiądz *Sieſtrzeńcewicz*, mianowany od Imperatorowy Ieymci Biſkupem *Biało-Ruſkim* w nowo przyłączonym Kraiu, z dochodem rocznym 10,000. Rublów, wyiachał w tych dniach do *Mohylowa*; gdzie ma czekać *Sakry* z *Rzymu* na ſwe Biſkupſtwo. Generał *Ungern* uwolnienie od ſłużby *Roſsyiſkiey* (o które proſił) otrzymał, równie iako i Pan *Polenſtroy* Konſyliarz *Admiralſtwa*, który wyieżdża z tąd do dóbr ſwoich, nadanych ſobie od Imperatowy Ieymci w nowey *Ruſi*. Xiąże *d' Anhalt-Bernbourg* Pułkownik Regimentu Kiriſſyerów powrócił tu z Obozu wielkiego, dokąd Xiąże dziedziczny *de Heſſe-Darmſtadt* i Xiąże *Piotr de Holſtein-Gottorp* maią wyiachać, iako Woluntaryuſzowie. Dnia 6. teraznieyſzego mieſiąca, Kapitan *Kinsbergen* miał ſzczęście być prezentowanym Imperatorowey Ieymci, i Wielkiemu Xiążęciu *Roſſyiſkiemu*. Imperatorowa Ieymć po iego odeściu, poſłała mu w podarunku dwa tyſiące Rublów, na oświadczenie ſwego ukontentowania z odwagi iego okazaney w podiętych oſtatnią raza woiennych wyprawach na *Morzu czarnym*. Dnia 13. Baron *de Hacken* Miniſter pełnomocny Dworu *Saſkiego* miał audyencyą u Imperatorowy Ieymci z oznaymieniem o Małżeńſtwie Xiężniczki *Maryi-Amelii de Saxe*, z Xiążęciem *Karolem Auguſtem de Zwey-Bruck*. Admiralność pomnożyła liczbę Rzemieślników przy warſtatach okrętowych. Prywatni niektórzy Obywatele, dla przyſługi dobru powſzechnemu, zamyślaią ſwoim koſztem wyſtawić ieden okręt od 66. armat, iednę fregatę od 26. armat, i kilka okrętów lekkich.

Z Wiednia dnia 31. Marca. Portrety Familii Ceſarſkiey, dobrze upakowane, dnia 22. tego mieſiąca Dwór naſz pod dozorem iednego z Malarzow wyſłał do *Petersburga*, w podarun-

ku Imperatorowy Ieymci. Przedawano tu rzeczy po *Iezuitach* pozoſtałe w Domu *Profeſsow*, w Meblach, w Kuchennych i Refektarſkich naczyniach &c; ale to wſzyſtko we dwu godzinach zakończyło ſię: bo też niewiele tam ſprzętow *Iezuici* mieli: a i z tych ieſzcze, niektóre mniey iuż potrzebne, za zbliżaniem ſię Rzymſkiego *Breve*, dla umnieyſzenia pracy Ichmościom Kommiſſarzom, zaczaſu ſami uprzątnąć nie lenili ſię: zwłaſzcza że od ſamego Dworu łaſkawie i ſprawiedliwie o tym oſtrzeżeni byli. Oſoby przeſzłego Zakonu iuż wſzytkie wynioſły ſię z pomienionego Domu; który wraz oporządzać i naprawować zaczęto, dla Rady Woienney, która tam ſię przenieſie. *Collegium* i *Nowicyat* niewiemy ieſzcze iak obrócone będą.

Z Londynu dnia 1. Kwietnia. Dwór naſz wyſłał do *Irlandyi* rozkaz, aby tam w Mieſiącu teraznieyſzym, uczyniono powſzechny popis wſzytkich tam rozłożonych Woyſk. Pan *Harnis* Miniſter od naſzego do *Berlińſkiego* Dworu, powrócił tu dnia 29 mieſiąca przeſzłego; którego też ſamego dnia przypuſzczony był do oſobney z Królem Imcią rozmowy; potym zaś częſte miewał rozmowy z Miniſtrami.

DONIESIENIE z WARSZAWY DNIA 30. KWIETNIA.

Podaie ſię do wiadomości wſzyſtkim, iż przez łaſkawie nadany od I. K. Mci P. N. Mił: Przywiley, *w Mieście przedtym* Piaſki, *teraz zaś,* Nowy Kazimierz *zwanym*, *pod Miaſtem* Lublinem *leżącym*, *nowo-erygowany Walny Iarmark, na* Zielone Swiątki *ma ſię corocznie poczynać i trwać przez cały tydzień. Na który to Iarmark Kupcom wſzyſtkim tak Kraiowym, iako i Oryentalnym, i innym Zagranicznym, z Końmi, Wołami, i wſzelkiego gatunku Towarami, tak do wiktuału, iako też negocyacyi ſłużącemi, równie Rzemieślnikóm z rękoczynnemi Towarami ſwemi przyieżdzaiącym, Wolność przedawania i wſzelkiey podług upodobania i potrzeby Negocyacyi, przy zupełnym beśpieczeńſtwie, ieſt nadana. Oczym tychże w ſzczegulności ninieyſzym upewniaią Obwieſzczeniem.*